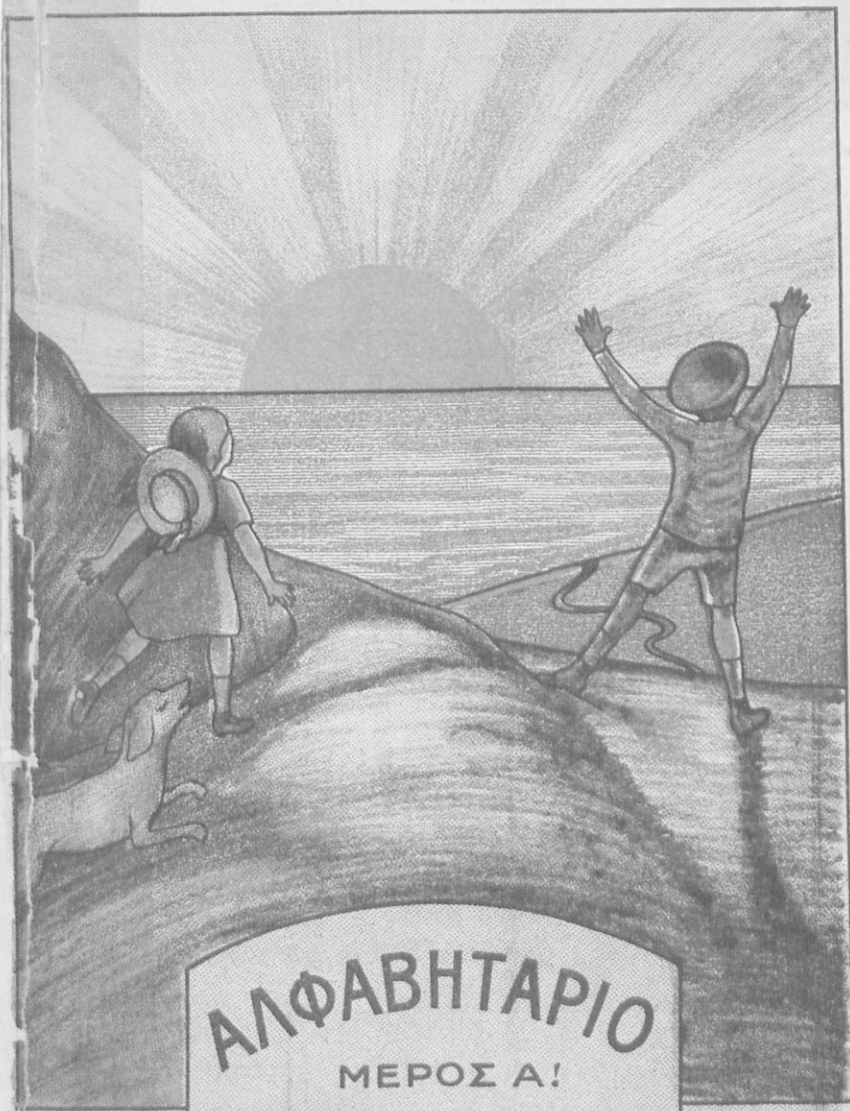

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1029

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ

ΜΕΡΟΣ Α!

Συντακτική Έπιτροπή:

Δ. Ανδρεάδης, Α. Δελμούζος, Π. Νιρβάνας,
Ζ. Παπαντωνίου, Μ. Τριανταφυλλίδης,
Κ. Μαλέας (ειυόνες).

Ευδ. 1.

1919

ΣΤ. 69 178B
Αρχαίο Βιβλίο

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Εκδ. 1.
Εκδ. 2.

Συντακτική Έπιτροπή :

- Δ. Ανδρεάδης, Α. Δελμούζος, Π. Νιρβάνας,
- Ζ. Παπαντωνίου, Μ. Τριανταφυλλίδης,
- Κ. Μαλέας (εικόνες).

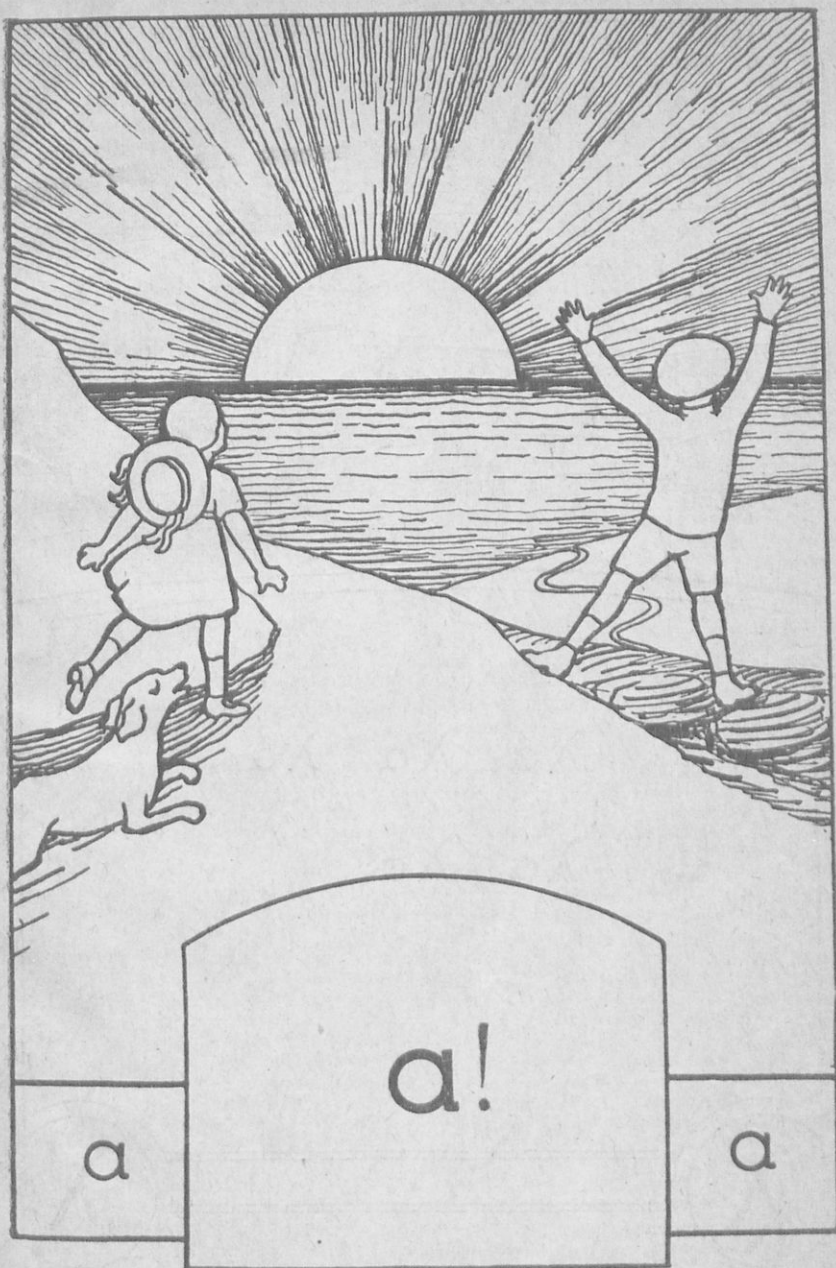

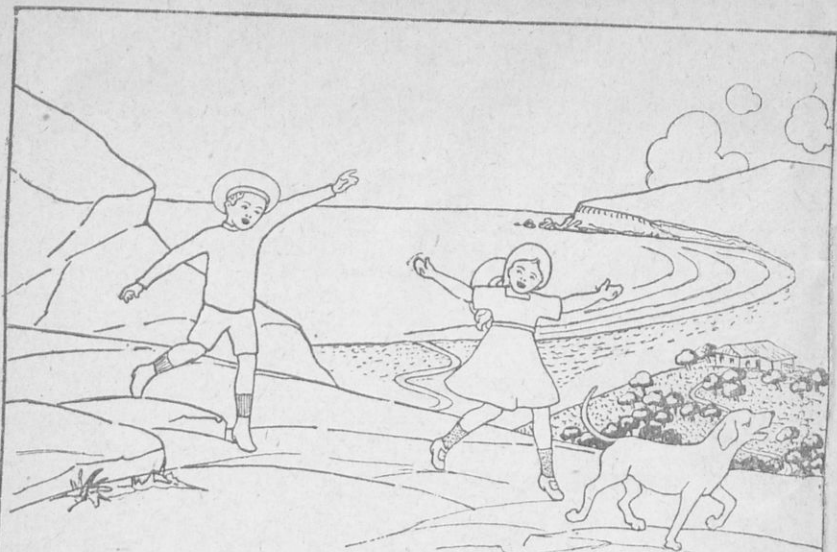
Κατεχωρίσθη εν τῷ βιβλίῳ δωρεῶν
ατλ. ἀριθ. 960 σελ 19 3

ΑΘΗΝΑΙ 1920

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ"

002
ΕΛΣ
ΕΤΒΑ
1029

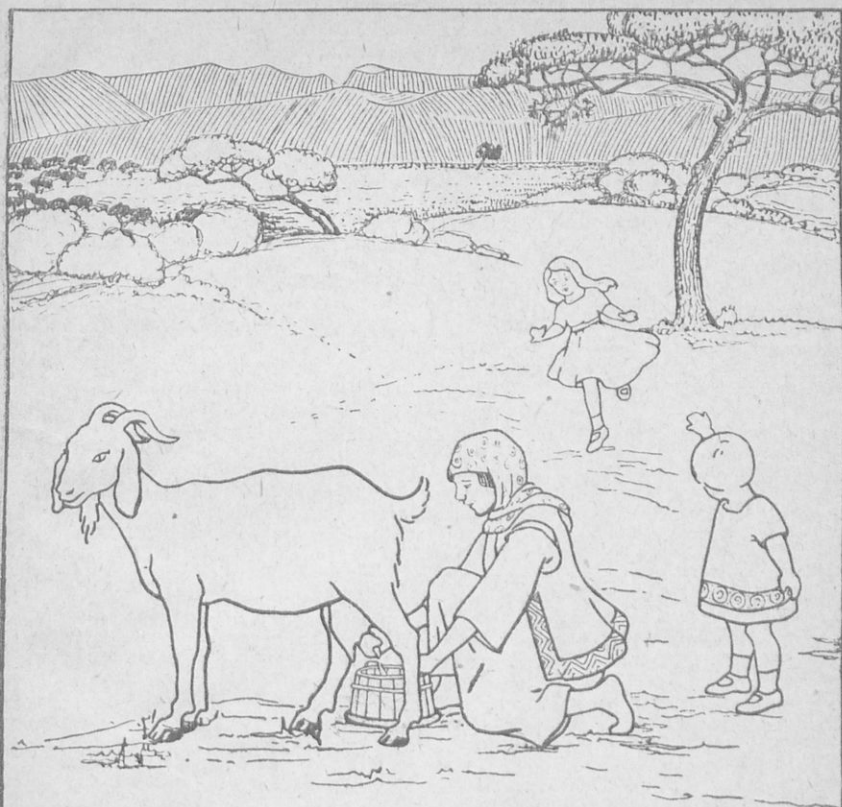

λά, λά, λά.

λά, λά.

λ

λ

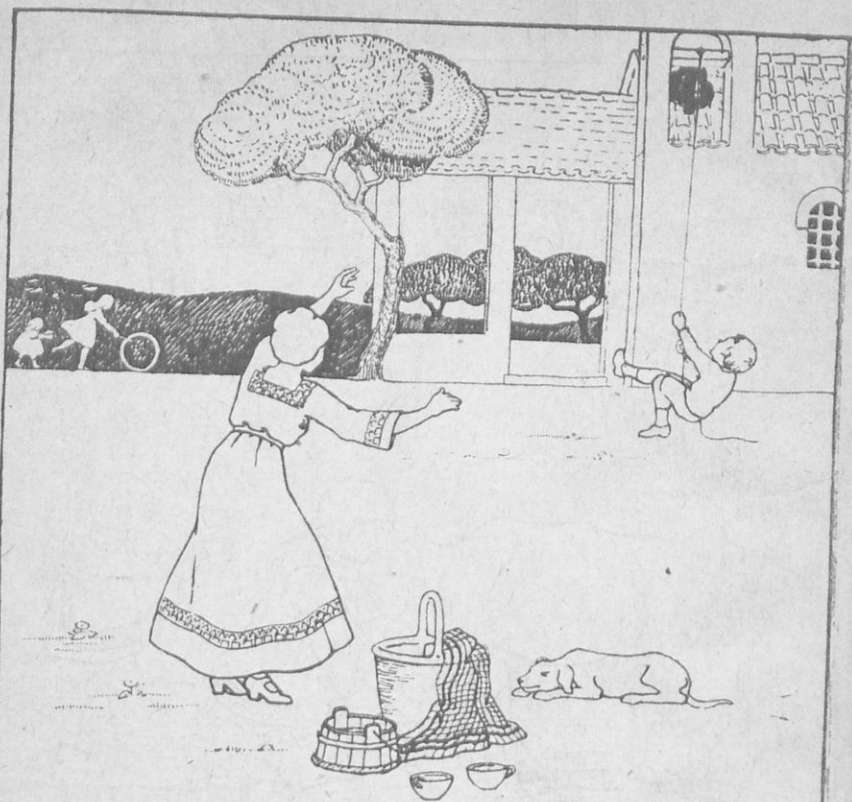

γάλα!

γάλα!

Υ

Υ

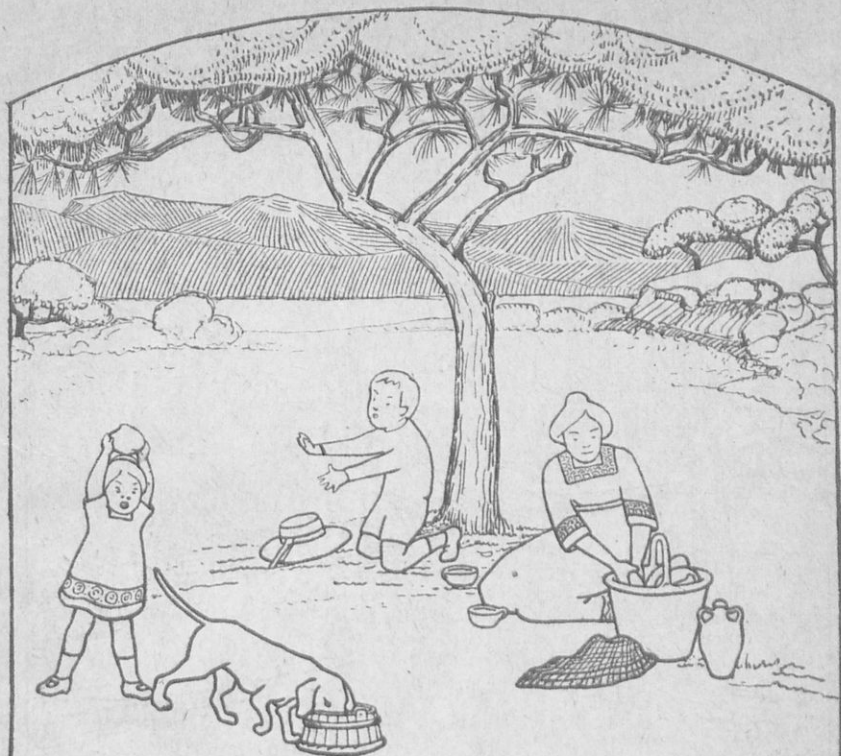
Έ, έλα!

έλα!

γάλα!

ε

ε

μή! μή!

μ

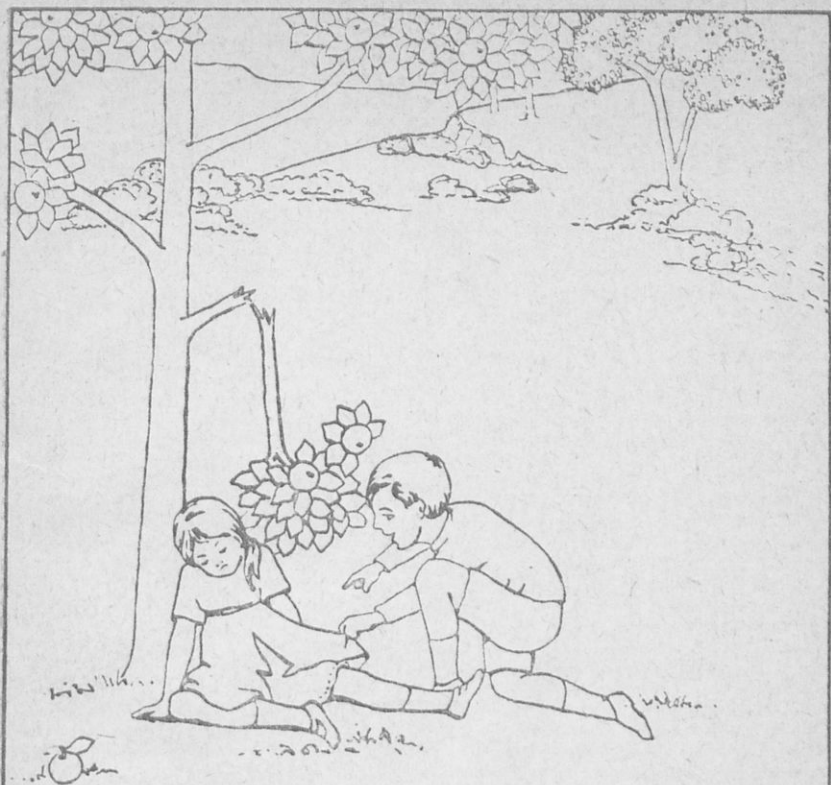
η

Ρήγα, Ρήγα!
ἔ Ρήγα! μῆλα!
ἔλα!

Ρ

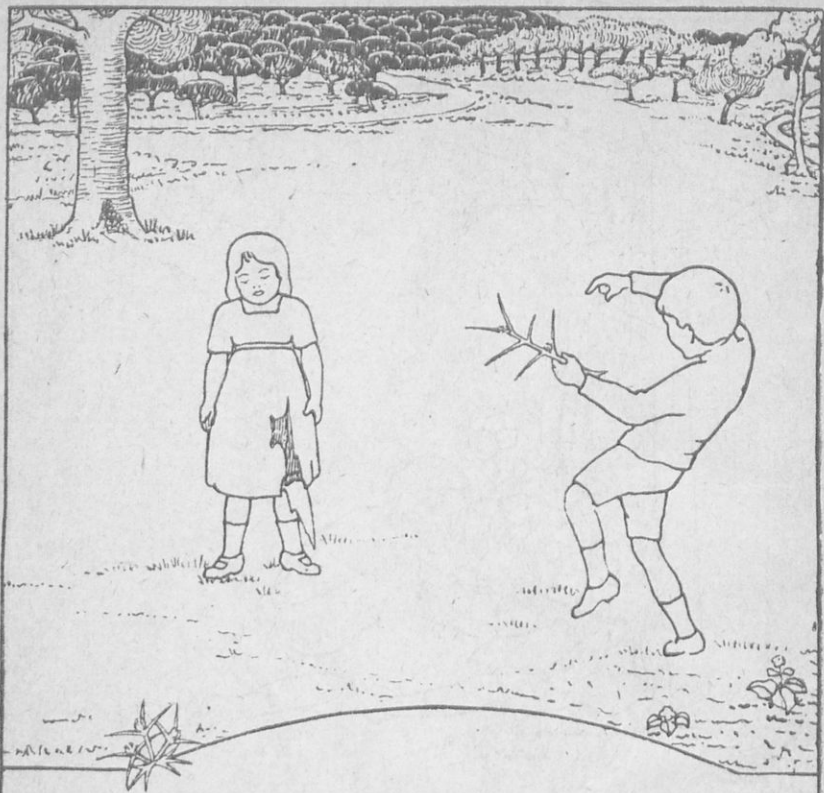
ρ

«μῆλα ἔ;
νά μῆλα,
Ρήνα!»
—«γέλα, Ρήγα,
γέλα!»

ν

ν

« νά βελόνα,
βελόνα γερή !
ράβε, Ρήνα,
ράβε ! »

6

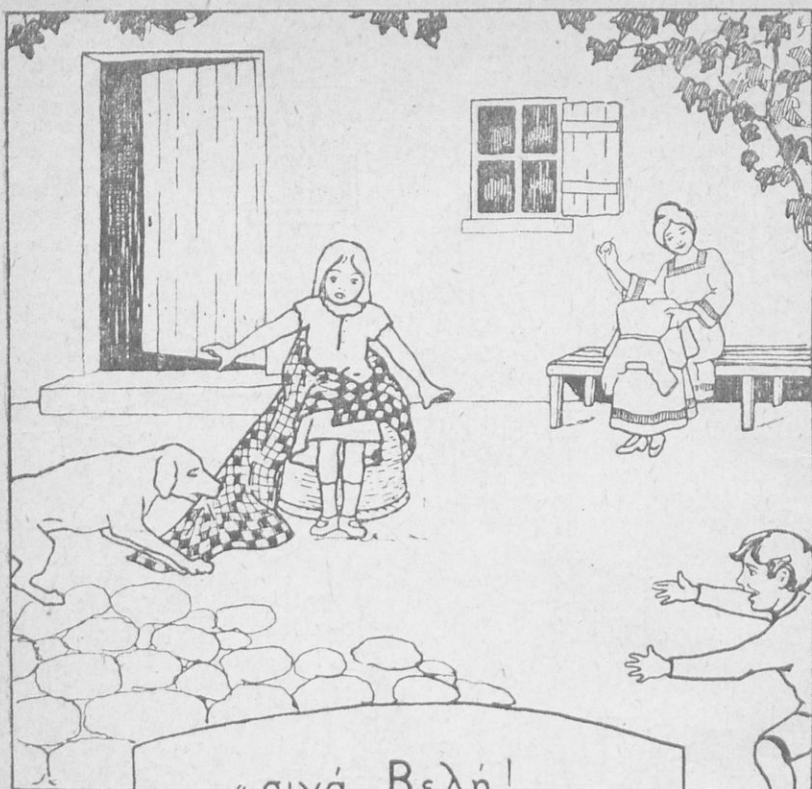
0

η Ρήνα έβαλε
ένα φόρεμα,
ένα φόρεμα γερό!

φ

φ

σ

«σιγά, Βελή!

μή, Βελή!

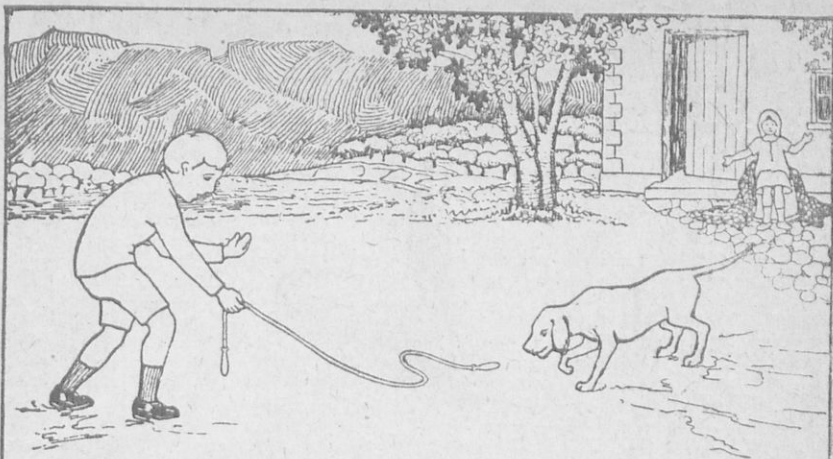
σιγά.. ἄφησέ με.

μίλησε, μάνα!

μίλησε, Ρήγα!»

Β

Β

«φίδι!

φίδι, Βελή!

έλα, ένα φίδι!

ένα μεγάλο φίδι!»

-«σ,σ,σ, Βελή!»

ένα φίδι,

ένα φίδι!

δ

ή γιαγιά.

ή γιαγιά έφερε
μεγάλα ρόδια.

«έμένα, γιαγιά, ένα!»

—«έμένα ένα!»

—«σέ μένα, γιαγιά!»

1α

— « ἄγᾶλια ἄγᾶλια »

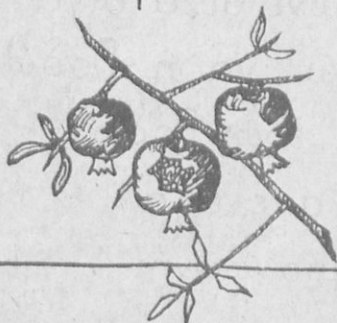
ἔλεγε ἡ γιαγιά μὲ γέλια.

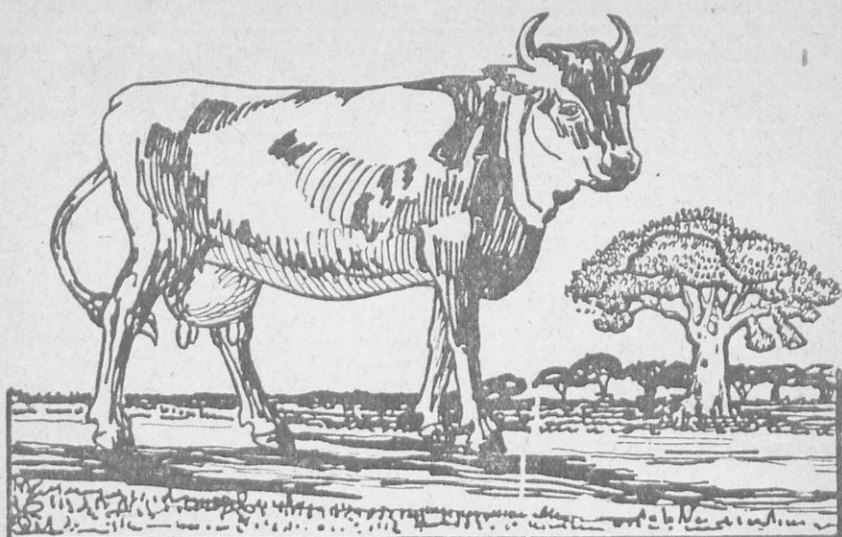
« ἓνα ρόδι, ἓνα φιλί.

νά, Ρήγα, ἓνα,

νά, Ρήνα, νά... »

ἡ γιαγιά ἔδινε ἓνα ρόδι
γιὰ ἓνα φιλί.

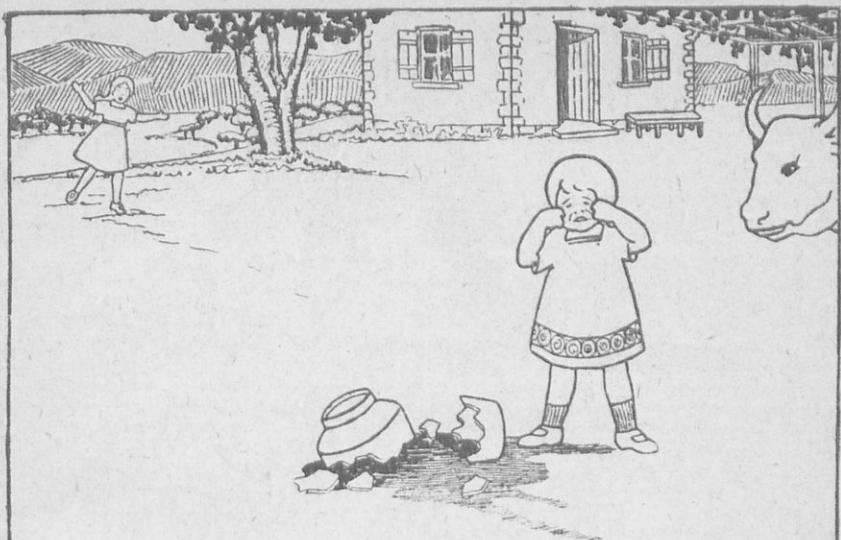

ω

ή Ρόδω.

μιά μεγάλη γελάδα
σίμωνε σιγά σιγά.
«ώ! ώ! να ή Ρόδω!
έλα έδω, Ρόδω!»
λέγανε όλα
μέ μια φωνή.

ω

ή ζημιά.

ή Βάσω έβαζε νερό
σ' ένα μεγάλο βάζο.

«ώ! ώ! σέ βάζο νερό!

μή, μή»

φώναζε ή γιαγιά.

»μή σέ βάζο! νά μή γίνη ζημιά».

μά ή ζημιά έγινε.

για ιδέ!

ἡ Ρόδω ἔπινε νερό.
ἡ Βάσω πῆγε νὰ πάρη
πάλι νερό.
ἡ Ρήνα πῆγε μαζί.
πήγανε πέρα σὲ μιὰ πηγὴ.
σὲ λίγο φέρανε νερό.
ἡ Ρόδω ἔπινε, ἔπινε,
πώ, πώ! πόσο ἔπινε.

π

ή γιαγιά ζύμωνε.

ή γιαγιά πήγε μέσα για να ζυμώσει.
ζύμωνε λίγο ζυμάρι.

ή Βάσω γύριζε γύρω γύρω.
«δῶσε λίγο ζυμάρι, γιαγιά!»

-«ἄφησέ με, Βάσω. φύγε.

δὲ δίνω ζυμάρι σήμερα».

υ

Θύμωσε ἡ Βάσω.

Θ

ἡ Βάσω θύμωσε.

—«θέλω ζυμάρι, θέλω ζυμάρι
φώναζε θυμωμένη.

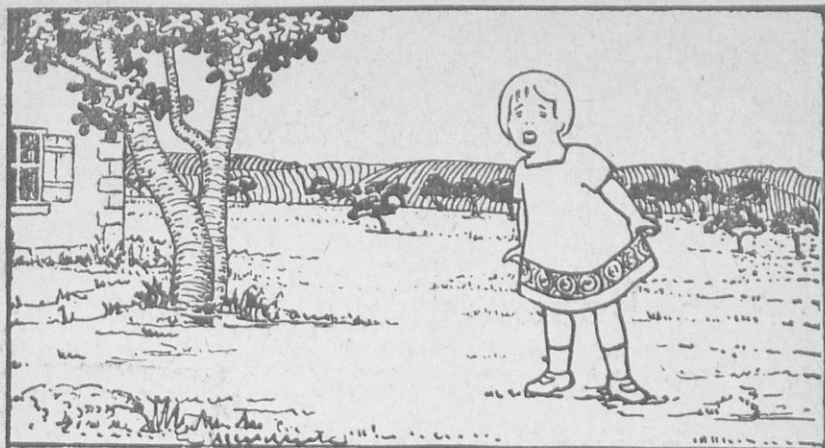
ἡ γιαγιά ἔλεγε σιγά σιγά:

«ἅμα πάρη ἡ Βάσω ζυμάρι,
δὲ θὰ φάγη σήμερα».

ἡ Βάσω δὲ μίλησε πιά.

ἔφυγε σιγά σιγά.

ἡ γιαγιά ζύμωνε, ὅλο ζύμωνε.

Γιατί φώναζε ἡ Βάσω;

«Ρήγα! Ρήνα!»

φώναζε ἡ Βάσω δυνατά.

πῆγε σὲ ὅλα τὰ μέρη.

ζήτησε τὴ Ρήνα,

ζήτησε τὸ Ρήγα, τίποτα!

«Ρήνα!» φώναζε τώρα πῖο δυνατά.

γύριζε πέρα δῶθε, φώναζε,

ὄλο φώναζε. μὰ μήτε Ρήνα,

μήτε φωνή!

τ

ποῦ νὰ πήγανε;

ἡ Βάσω ζητοῦσε τὸ Ρήγα
σὲ ὅλα τὰ μέρη.

ζητοῦσε τὴ Ρήνα.

πούθενὰ ἡ Ρήνα!

ρωτοῦσε τὴ μητέρα,

ρωτοῦσε τὴ γιαγιά!

ἤθελε νὰ δῆ ποῦ πήγανε.

μὰ οὔτε ἀπὸ τὴ μητέρα,

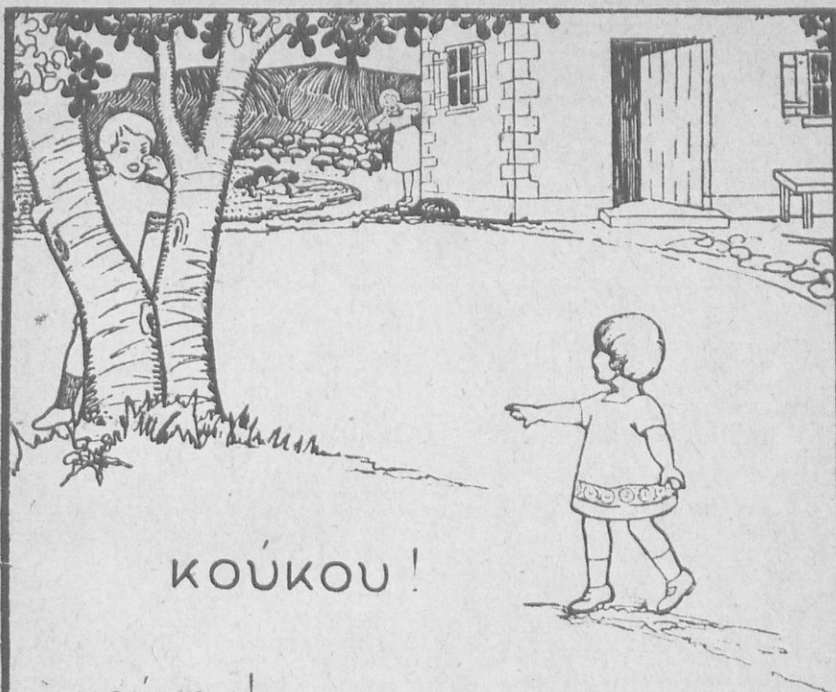
οὔτε ἀπὸ τὴ γιαγιά

ἔμαθε τίποτα.

ποῦ νὰ πήγανε;

ΟΥ

ΟΥ

κούκου!

«κούκου!»

ἄκουσε ἡ Βάσω μιὰ φωνή.
«κούκου!» φώναζε μιὰ φωνή
πίσω ἀπὸ τὸ καλύβι.

ἡ Βάσω κίνησε

νὰ πάη κατὰ τὸ καλύβι.

«κούκου!»

Κ

ἄκουσε τότε μιὰ φωνὴ πίσω
ἀπὸ τὴ συκιά. ἡ Βάσω κίνησε
τότε νὰ πάη κατὰ τὴ συκιά.

«κούκου!» ἀπὸ τὴ συκιά.

«κούκου!» ἀπὸ τὸ καλύβι.

ποῦ νὰ πάη ἡ Βάσω;

«κούκου! κούκου!

ἔλᾱτε πιά! δὲ θὰ φᾱμε;»

φώναζε ἡ μητέρα μέσα ἀπὸ τὸ
καλύβι. «κικιρίκου! κικιρίκου!»

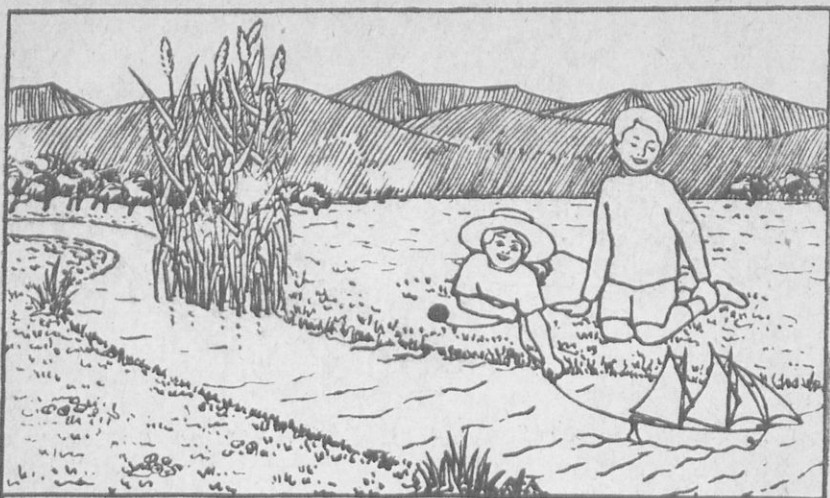
φώναζε τὸ κοκοράκι, σὰ νὰ

ἔλεγε: «μεσημέρι! μεσημέρι!

ῶρα νὰ φᾱμε!»

ἀνέβα μῆλο,
κατέβα ρόδι
νὰ σὲ ρωτήσω
πόσα θὰ πιάσω,
πόσα θ' ἀφήσω.
ἓνα, δύο...

τὸ ποταμάκι τοῦ χωριοῦ.

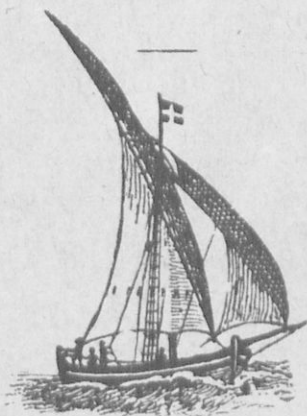
Πιο χαμηλά ἀπὸ τὸ καλύβι
ἦτανε ἓνα χωριό. σιμὰ σὲ τοῦτο
τὸ χωριό κυλοῦσε ἓνα ποταμάκι.
τὸ ποταμάκι ἦτανε χωμένο μέσα
σὲ καλάμια. τὰ ρηχὰ νερά του
κυλούσανε ἤσουχα ἤσουχα.

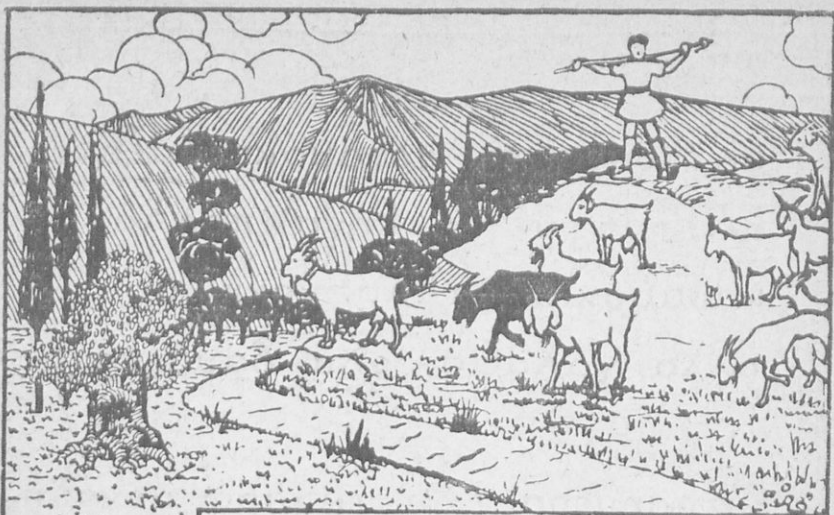
X

σὲ τοῦτο τὸ ποταμάκι βάζανε
ἢ Ρήνα μὲ τὸ Ρήγα πολλὰ
καραβάκια. ἄλλα κόκκινα,
ἄλλα γαλάζια· ὅλα βαμμένα.

—

μὰ σήμερα ἔχουνε χαρὰ μεγάλη.
βάλανε τὸ πιὸ καλὸ καράβι. ἓνα
καράβι θεόρατο· μὲ πανιὰ πολλὰ,
μὲ τιμόνι μεγάλο. ἓνα καράβι
κόκκινο κόκκινο· δέτε το!

τὸ παιδί μέ τὸ κοπάδι.

ἓνα κοπάδι γίδια
κατέβαινε ἀπὸ τὸ βουνό.
κατέβαινε σιγὰ σιγὰ κατὰ
τὸ ποταμάκι. ἓνα παιδί
πήγαινε ἀπὸ πίσω· καὶ
ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ
φώναζε χαρούμενο:
«ἔ, ἔ! ὦ, ὦ!»

αι

καμιά φορά κανένα γίδι ἔκανε
νά φύγη ἀπὸ τὸ κοπάδι. τότε
τὸ παιδί τοῦ πετοῦσε λίγα
λιθάρια, καὶ τὸ γύριζε πίσω.
καὶ τότε φώναζε πιὸ δυνατά:
« ἔ, ἔ, ὦ, ὦ! »

ἓνα παιδί φοβίζει τὰ γίδια.

ΞΙ

τὸ κοπάδι πηγαίνει τώρα
μὲ βία κατὰ τὸ ποτάμι.
ζυγώνει καὶ θέλει νὰ

πιῇ νερό.

μὰ τότε ἓνα ἄλλο παιδί
σηκώνεται ἀπὸ χάμω. πετᾷ
λιθάρια πολλά, καὶ φωνάζει

δυνατά. θέλει γὰ φοβίση τὰ
γίδια.

τὸ κοπάδι φοβήθηκε καὶ τὰ
γίδια φύγανε ἐδῶ καὶ κεῖ.

«Πάνο! ἄφησε τὸ ξύλο».

Π

τὸ παιδί μὲ τὸ κοπάδι
θύμωσε πολύ. πῆρε ἓνα
ξύλο καὶ χύθηκε κατὰ

τὸ ξένο παιδί.

τὸ ἔπιασε μὲ δύναμη καὶ τὸ
τίναξε χάμω.

τότε σήκωσε τὸ ξύλο...

μὰ νά, ἓνα χέρι τοῦ
ἔπιασε τὸ δικό του χέρι.

Ξ

τὸ παιδί μὲ τὸ ξύλο γύρισε
καὶ εἶδε τὸ Ρῆγα· « Πάνο,
ἄφησε τὸ ξύλο! » τοῦ εἶπε·
« δὲ θὰ τὸ ξανακάμη ».

τότε τὸ παιδί μὲ τὸ κοπάδι
πέταξε τὸ ξύλο καὶ εἶπε:
« ἔχε χάρη τοῦ Ρῆγα. σὰ σοῦ
ξαναρέσει, πείραξε τὸ κοπάδι ».
τὸ ἄλλο παιδί σηκώθηκε,
χαμήλωσε τὰ μάτια καὶ ἔφυγε.

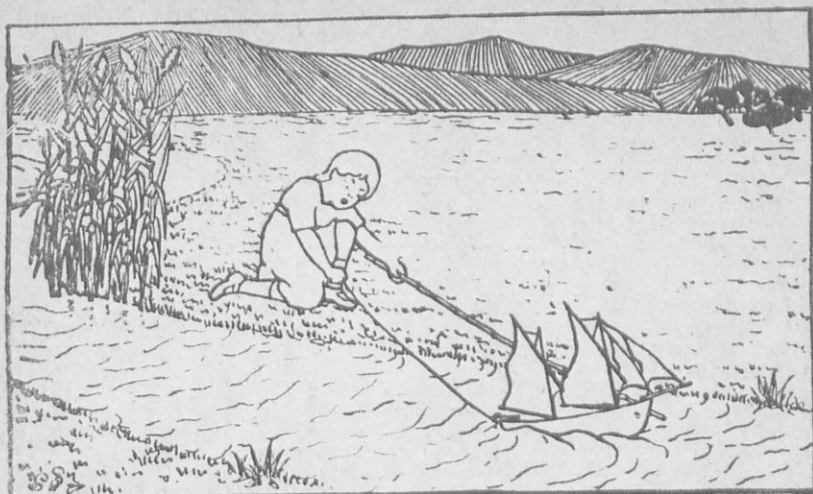
Ψ

τὸ παιδί
μάζεψε τὰ γίδια του.

τὸ παιδί ἤθελε τώρα νὰ μαζέψη
τὰ γίδια του. ἔψαξε ἐδῶ καὶ
κεῖ, καὶ τὰ μάζεψε. τὰ μάζεψε μὲ
κόπο πολὺ.

καὶ τώρα δέτε τὸ κοπάδι! μὲ τί
δίψα πίνει νερό!

τὸ παιδί ἔνιψε τὰ χέρια του. πῆρε
λίγο ξερὸ ψωμί καὶ ἔφαγε. ἔπειτα
χαιρέτησε τὸ Ρῆγα καὶ ἔφυγε.
ἀνέβαινε μὲ τὸ κοπάδι κατὰ τὸ ψηλὸ
βουνό. καὶ ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ
φώναζε χαρούμενο: ἔ, ἔ! ὦ, ὦ!

τὸ καράβι
ἄρχισε νὰ βουλιάζη.

λίγο ἂν ἀργοῦσε ἡ Ρήνα, τὸ
καράβι θὰ βούλιαζε. φύσηξε
δυνατὸ ἀεράκι, καὶ τὸ ἔγειρε
ἀπ' τὴ μιά μεριά. τὸ καράβι
γέμισε νερά, καὶ ἄρχισε νὰ
βουλιάζη.

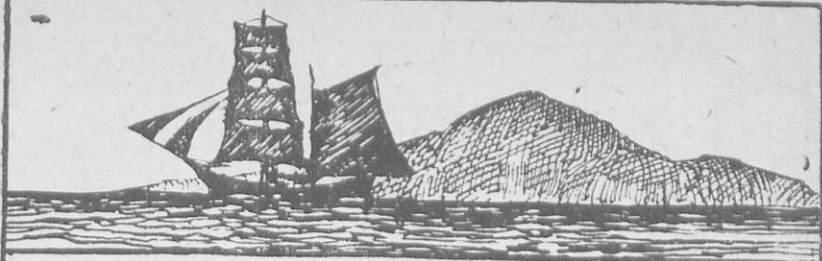
τότε ἡ Ρήνα ἔκοψε ἓνα καλάμι
μεγάλο. με τὸ καλάμι κουνοῦσε
ἀπὸ πίσω τὸ καράβι σιγὰ σιγὰ.
σὲ λίγο ἦρθε τὸ καράβι πολὺ
σιμὰ. ἡ Ρήνα τὸ ἄρπαξε τότε
με τὸ χέρι καὶ τὸ πῆγε τοῦ
Ρήγα.

ἄς φυσήξῃ ἀέρας δυνατός!

ὁ Ρήγας πῆρε τὸ καράβι καὶ
τὸ ἔσιαξε ἀμέσως. τοῦ ἔβαλε
μέσα ἓνα λιθάρáκι γιὰ νὰ
βαραίνῃ.

ς

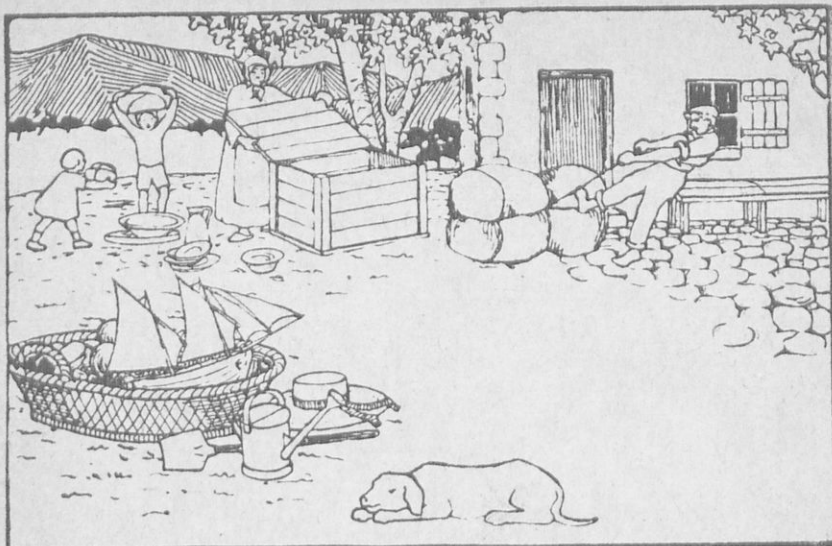
τώρα ἄς φυσήξῃ ἀέρας.

δυνατός! δὲ θὰ γέρνη πιά
τὸ καράβι. δὲς πῶς ἀρμενίζει!

Καράβι, καραβάκι,
πούχεις γερὰ πανιά,
σὰν τὸ πουλὶ πηγαίνει
μὲ τὸν καλὸ βοριά.

ῶρα καλή, καράβι,
καὶ νὰ μᾶς θυμηθῆς!
χίλια καλὰ νὰ φέρης,
ὅταν θὰ ξαναρθῆς.

Έτοιμοι να φύγουν.

πέρασε πιά τὸ καλοκαίρι!
ἀρχίζει νὰ συννεφιάζη, καὶ
κάπου κάπου ψιχαλίζει. τώρα
ὅλοι ὅσοι μένουν σὲ ἐξοχή θὰ
φύγουν.

ΟΙ

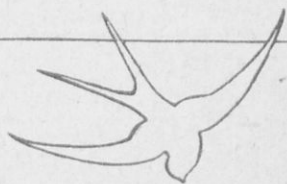
κοιτᾶτε τὸ καλύβι τῆς Ρήνας
καὶ τοῦ Ρήγα. ἄνω κάτω εἶναι
σήμερα. ἄλλοι ἀνοίγουν κάσες
καὶ τὶς γεμίζουν μὲ ροῦχα.
ἄλλοι δένουν δέματα· καὶ
ἄλλοι βάζουν σ' ἓνα πανέρι
τόπια, βόλους, καράβια.

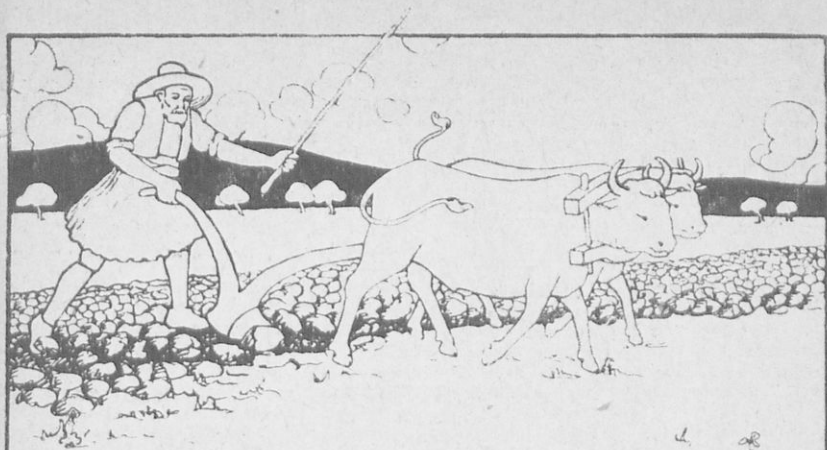
κανένας δὲν κάθεται. μονάχα
ὁ Βελῆς δὲν ἐτοιμάζει τίποτα.
ὅλα τὰ ἔχει ἔτοιμα· τὴν οὐρά
του, τὰ πόδια του, τὴν ὄρεξή
του.

τὰ χελιδόνια.

ἔχετε γειά, ἔχετε γειά,
καιρός μας πιά νὰ πᾶμε.
μὴ μᾶς χαλᾶτε τὴ φωλιά!
τὴν ἄνοιξη, τὰ λούλουδα
ἐμεῖς θὰ φέρωμε ξανά.
ἔχετε γειά, καλὰ παιδιά,
μὴ μᾶς χαλᾶτε τὴ φωλιά!

ὁ γεωργός.

χό, χό, Κοκκίνη! ἔ, Καρά μου!
ὀργώσετε βαθιὰ τὴ γῆ,
γιὰ νὰ μᾶς δώση τὸ σιτάρι,
νὰ μᾶς χάριση τὸ ψωμί.

Κ

Κ

κιικίρικου! νά ή αύγή!

«κιικίρικου! νά ή αύγή!»

λάλησε ό μαῦρος

κόκορας μέ τήν

κατάμαυρη ούρά.

«κιικίρικου, σηκώθητε όλοι!»

λαλουῖσε τήν αύγή,

ψηλά άπό τόν τοίχο

τῆς αύλῆς.

αυ

«κικιρίκου, ἦρθε ἡ Ρήνα! κικιρίκου,
σήκω, Ρήνα, φέρε μας φαγί!»

«κὰ κὰ κὰ» κακαρίζει καὶ ἡ
κότα ἡ μαυριδερή· «σήκω, Ρήνα!»
φωνάζει καὶ αὐτή. «σήμερα θὰ
κάμω τὸ πιὸ καλὸ αὐγὸ. γιὰ
σένα, Ρήνα, φύλαγα τὸ πιὸ
μεγάλο αὐγὸ. ἔλα φέρε μας φαγί!»

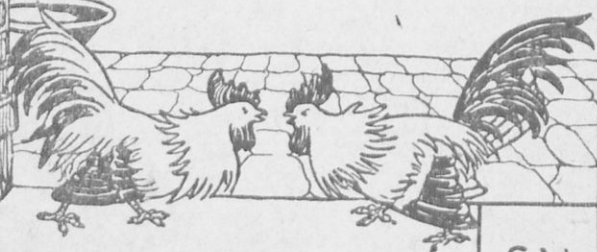
«πὶ πὶ πὶ» φώναξαν καὶ οἱ πάπιες
μέσα ἀπὸ τὸ αὐλάκι. «πὶ πὶ πὶ»
φώναξαν καὶ αὐτές· «ἔλα, Ρήνα,
βάλε μας καθαρὸ νερό».

—«κικιρίκου, νὰ ἡ αὐγή! σήκω, Ρήνα!»

«δεύτερος δὲν εἶναι
σὰν καὶ μένα!»

—
νὰ καὶ ἓνας δεύτερος
κόκορας, κόκκινος
κόκκινος. ἔρχεται ἀπὸ
τὸ ἄλλο μέρος τῆς
αὐλῆς. αὐτὸς δὲ χωνεύει
τὸ μαῦρο κόκορα.
σηκώνει τὸ κεφάλι του
ψηλὰ καὶ λαλεῖ με θυμό:
«κικιρίκου!»

ΕΥ

τὸν ἀκούει ὁ μαῦρος καὶ
θυμῶνει ὄρμᾶ ἀπάνω του· μὰ
καὶ ὁ κόκκινος δὲ φεύγει.
μαζεύτηκε, πῆρε φόρα καὶ
ῶρμησε κατὰ τὸ μαῦρο.
γυρεύει νὰ τὸν πιάσῃ ἀπὸ τὸ
λειρί· μὰ ὁ μαῦρος εὐκόλα
τοῦ ξεφεύγει.

πηδοῦν ἐδῶ καὶ κεῖ σὰ νὰ
χορεύουν· παλεύουν, παλεύουν
ῶρα πολλή· μα κανέννας δὲ
νικᾶ.

τέλος ὁ Βελῆς ῶρμησε ἀπάνω

τους. οἱ κοκκόροι φεύγουν καὶ
οἱ δύο· φεύγουν ὁ ἕνας ἐδῶ
καὶ ὁ ἄλλος ἐκεῖ. ὁ μαῦρος
πέταξε ψηλά· καὶ ἀπὸ τὸν
τοῖχο τῆς αὐλῆς φώναξε
δυνατά:

«κικιρίκου, δεύτερος δὲν εἶναι
σὰν καὶ μένα!»

τότε ὁ κόκκινος ἀνέβηκε πρὸς
ψηλά· καὶ φώναξε καὶ αὐτός:

«κικιρίκου, δεύτερος δὲν εἶναι
σὰν καὶ μένα!»

θεέ μου!
νά φυλάγης τὸν πατέρα μου
καὶ τὴ μητέρα· τὸ Ρήγα
καὶ τὴ Ρήνα· καὶ τὴν
καλή μας τὴ γιαγιά.

ἄκου,
σὰν ἀηδόνι κελαηδεῖ.

« χόρτα, κολοκυθάκια,
ραδίκια, φασουλάκια,
καὶ σῦκα σὰν τὸ μέλι,
νὰ πάρτε ἀπ' τὸν Κανέλη ».

ἀκοῦτε τὸ γερο-Κανέλη τὸ
μανάβη; τί δυνατὰ διαλαλεῖ
τὰ χορταρικά του! ἡ φωνή του
ἀκούεται σ' ὅλη τὴ γειτονιά.

ὁ Ρήγας ἀκούει κι αὐτὸς
τὴ φωνή, καὶ πηδάει ἀπὸ
τὴ χαρά του. πετιέται ἔξω

ἀπὸ τὴν αὐλή, μὰ τί νὰ ἰδῆ!
ὁ γαῖδαρος τοῦ γερο-Κανέλη
εἶχε πέσει κάτω μὲ ὄλο
τὸ φόρτωμα. ὁ γερο-Κανέλης
τὸν ἐβαροῦσε δυνατά· μὰ
ὁ γαῖδαρος δὲν κουνιόταν.

«τί τὸν βαρεῖς, γερο-Κανέλη;»
τοῦ λέει ὁ Ρήγας. «ἔλα,
καημένε, νὰ σὲ βοηθήσω νὰ
τὸν ξεφορτώσης, καὶ θὰ σηκωθῆ!»
ὁ γερο-Κανέλης μурμουρίσε
κάτι· μὰ ξεφόρτωσε τὸ γαῖδαρο.
ὁ Ρήγας τοῦ χαιδεψε λίγο
τὸ λαιμό. τότε ὁ γαῖδαρος

σηκώθηκε εὐκόλα, καὶ φώναξε
ὅπως φωνάζει κάθε γαῖδαρος.
« ἄκου τον, σὰν ἀηδόνη κελαηδεῖ! »
εἶπε ὁ γερο-Κανέλης. τὸν
ἐφόρτωσε πάλι, καὶ φώναξε:

« χόρτα, κολοκυθάκια,
ραδίκια, φασουλάκια,
καὶ σῦκα σὰν τὸ μέλι,
νὰ πάρτε ἀπ' τὸν Κανέλη ».

ἡ κυρὰ Χαΐδω
καὶ τὸ ποντίκι.

« ντουλάπι γύρευες, ἔ; πάλι
ψωμί καὶ τυρὶ μου ἤθελες;
γιατί νὰ χώνεσαι παντοῦ; ἂν
σ' ἀρέση, ἔμπα πιά σὲ ντουλάπι»
αὐτὰ ἔλεγε ἡ κυρὰ Χαΐδω
μὲ θυμό, καὶ φώναξε τὴ Χιόνα:
« ψὶ ψὶ ψί..., Χιόνα, ἔλα!

Χιόνα, ένα ποντίκι!
ένα ποντίκι!»

τὸ ποντίκι γύριζε ἀνήσυχο
μέσα σὲ μιὰ φάκα. τέντωνε
τ' αὐτιά του. κοίταζε
νὰ κόψη τὸ σύρμα. μὰ δὲν
μποροῦσε· αὐτοῦ πού μπῆκε,
δὲ θὰ μπορέση πιά νὰ φύγη.
«νιάου! νιάου!»
ἔρχεται ἡ Χιόνα...

ντ

μπ

ΤΟ

ΤΖ

Παίζομε
τὸν κουτσὸ λύκο;

“Ὅλα τὰ παιδιά ἔχουν διάλειμμα.

«Τζανή, Τζανή! Παίζομε τὸν
κουτσὸ λύκο;» φώναξε ὁ Ρήγας.

— «Παίζω, Ρήγα. Κάμε ἐσὺ τὸν
κουτσὸ λύκο, κι ἐγὼ θὰ κάμω
τὸν τσοπάνη» ἀπάντησε ὁ
Τζανής.

— «Παίζομε κι ἐμεῖς, παίζομε
κι ἐμεῖς!» φωνάζουν τότε
κι ἄλλα παιδιά. Καὶ ἀρχίζουν
τὸ κυνηγητό.

Ὁ Ρήγας πηδάει κούτσα
κούτσα ἔδῳ καὶ κεῖ!

Τ' ἄλλα παιδιά εἶναι οἱ
τσοπάνηδες. Πᾶνε πίσω ἀπὸ τὸ
Ρήγα, καὶ κουτσαίνουν.

Τὸν κυνηγοῦν, μὰ δὲν μποροῦν
νὰ τὸν τσακώσουν. Ὅλο
ξεφεύγει. Κοιτᾶτε τον!
σὰν κασίκι πηδάει.

Ὁ γερο-Βαγγέλης,
ὁ τσαγκάρης.

ΥΥ. ΥΚ

«Παπούλη! Εἶπε
ὁ πατέρας, νὰ μού
μπαλώσης τὰ
παπούτσια» φώναξε ὁ Ρήγας,
καὶ χαιρέτησε τὸ
γερο-τσαγκάρη, τὸ Βαγγέλη.

Ὁ Βαγγέλης ὅμως δὲν ἀκούει.
Κοντὰ σ' ἓνα χαμηλὸ

πάγκο δουλεύει ἀκόμη.

Ὁ γερο-τσαγκάρης πότε ράβει καὶ
πότε καρφώνει. Ράβει καὶ
τεντώνει τοὺς ἀγκῶνες, σὰ νὰ
μαλώνη. Καρφώνει καὶ σ' ὅλο
τὸ τσαγκάρικο ἀκούεται:
τὰκ τὰκ! τὸκ τὸκ!

—
«Ἐ, κὺρ Βαγγέλη! δὲν ἀκούς;
Χάλασαν πάλι τὰ παπούτσια
μου!» φώναξε πιὸ δυνατὰ
ὁ Ρήγας.

-«Ἐσὺ εἶσαι, Ρήγα; καὶ δὲ σὲ
κατάλαβα!

» Χάλασαν πάλι τὰ

Εε

παπούτσια; Ἐγὼ τὴν Τετάρτη
τὰ ἔρραψα. Τί εἶναι αὐτά;»
εἶπε ὁ γερο-Βαγγέλης,
ὁ τσαγκάρης.

-«Παίζω τὸν κουτσό, κύρ
Βαγγέλη, μὲ τὸν Τζανή, τὸν
ἐγγονό σου!» τοῦ ἀπαντᾷ ὁ
Ρήγας.

Χαμογέλασε ὁ γερο-τσαγκάρης.
Χαϊδεψε τὸ Ρήγα καὶ τοῦ εἶπε:
«Παιδιά μου, γειὰ νάχετε, καὶ νὰ
παίζετε πάντα τὸν κουτσό. Ἐδῶ
εἶναι ὁ γερο-Βαγγέλης
ὁ τσαγκάρης».

Παίζουμε τις δασκάλες;

—

- «Κορίτσια, κορίτσια! Παίζουμε τις δασκάλες;» φώναξε η Ρήνα.
- «Παίζουμε, παίζουμε!» ἀπάντησαν η Βαγγελίτσα, η Φανή κι ἄλλα κορίτσια.
- «Καθίστε ἐδῶ σ' αὐτὸ τὸν πάγκο» εἶπε η Ρήνα.
- «Ἐσεῖς θὰ εἶστε τὰ παιδιὰ, κι ἐγὼ ἡ δασκάλα σας». Τὰ κορίτσια κάθισαν ἀμέσως.
- Φωνάζουν καὶ περιμένουν τὴ

ΟΚ

ΟΤ

ΟΠ

δασκάλα ν' ἀρχίση τὸ μάθημα.

Φόρεσε ἡ Ρήνα στὴ μύτη τὰ
γυαλιὰ τῆς γιαγιᾶς. Πῆρε στὸ
χέρι μιὰ μεγάλη ρίγα, καὶ
στάθηκε ὀρθὴ κοντὰ στὸ
παράθυρο.

Ὅλα τὰ κορίτσια σώπασαν καὶ
τὴν κοίταζαν στὰ μάτια.

Καὶ ἡ δασκάλα τοὺς ἀρχίσε νὰ
λέη μιὰ ωραία ἱστορία.

Κουνοῦσε ὅμως τὴ ρίγα πολὺ
δυνατά· καὶ χωρὶς νὰ τὸ
καταλάβῃ, ἔδωσε μιὰ

Φφ

στο τζάμι και τὸ ἔσπασε.

Πάει τὸ τζάμι! Κοκκίνισε ἡ
Ρήνα και δὲν ἤξερε τί νὰ κάμη.
«Πές πὼς ἔσπασε ἀπὸ τὸν ἀέρα»
τῆς λέει ἡ Φανή.

-«Τί θέλεις, ψέματα νὰ πῶ;»
εἶπε ἡ Ρήνα θυμωμένη, και
κοκκίνισε πιο πολυ.

Καλύτερα βρεμένος
παρὰ φορτωμένος.

Ὁ Ψαρχῆς, ὁ γαῖδαρος τοῦ

βρ

πρ

γερο-Κανέλη, πρόβαλε στο
δρόμο. Τί νὰ γυρεύη; Θέλει
νὰ ἰδῆ θάχη δουλειὰ σήμερα
ἢ ὄχι;

Βρέχει, βρέχει δυνατά. Ὁ Ψαρῆς
στέκεται καὶ κοιτάζει.

Τὰ κεραμίδια τρέχουν σὰ βρύσες.

Τὰ νερὰ κυλοῦν στοὸ μικρὸ
δρόμο σὰν ποτάμι. Οἱ διαβάτες
τρέχουν γρήγορα νὰ χωθοῦν
στὰ σπίτια τους.

«Τί καλά, οὔτε φόρτωμα οὔτε
μαγκούρα ἔχει σήμερα. Ἴσως

δρ

τρ

κρ

οὔτε καὶ αὔριο* λέει ὁ γαῖδαρος·
κι ἀπὸ τῆ χαρά του κρεμᾶ
τ' αὐτιά του πρὸ κάτω.

Βιαστικὰ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ μιὰ
κότα. Εἶδε τὸ γαῖδαρο νὰ
βρέχεται, καὶ τοῦ εἶπε:

«Βρέχεσαι, καημένε! Φύγε, ἔμπα
μέσα! Θὰ χαλάσης τὴ φορεσιά
σου».

-«Καλύτερα βρεμένος παρὰ
φορτωμένος» ἀπαντᾷ ὁ Ψαρῆς.
Καὶ συλλογίζεται τὸ βαρὺ
φόρτωμα καὶ τὴ μαγκούρα
τοῦ γερο-Κανέλη.

Ψ Ψ

Ιι

ΘΘ

Κόκκινη κλωστή δεμένη.

«Πὼ πὼ φλόγα! πὼ πὼ βοή πού
κάνει ἡ φωτιά: βού, βού, βού!
Τί μεγάλη φωτιά στοὶ τζάκι!

«Βλέπεις, Βάσω, πῶς ἄναψε τώρα
ἡ φωτιά;» τῆς εἶπε ἡ Ρήνα.

Ἡ Βάσω ὅμως δὲν ἔβλεπε
τίποτα. Εἶχε κλείσει τὰ μάτια,
καὶ κοιμόταν πλάγι στὴ γιαγιά.

Ἡ γιαγιά καθόταν κοντὰ στοὶ
τζάκι, κι ἔγνεθε μὲ τὴ ρόκα.
Κάπου κάπου ἔρριχνε κάστανά

κλ

βλ

πλ

φλ

στή φωτιά. Ἡ Ρήνα τὰ γύριζε
συχνὰ μὲ τὴν τσιμπίδα, γιὰ νὰ
μὴν καπνίσουν. Κι ὁ Ρήγας
περίμενε νὰ ψηθοῦν.

Τσάκ! ἔσκασε ἓνα κάστανο, καὶ
πήδησε ψηλά. Ἡ Βάσω ἄκουσε
τὸν κρότο, καὶ ξύπνησε.
«Τὸ δικό μου εἶναι αὐτό!» εἶπε.
ἄπλωσε τὸ χέρι, καὶ γύρευε νὰ
τὸ πάρη.

«Ὁχι, αὐτὸ εἶναι τοῦ Ρήγα» εἶπε
ἡ γιαγιά. «Ἐχε ὑπομονή,

ΥΝ

ΧΝ

ΠΝ

έγγονούλα μου· θάρθη και
ή σειρά σου».

Τσάκ! Έσκασε και τὸ κάστανο
τῆς Βάσως.

Και τί γλυκὸ πὺ ἦταν!

Βού... βού... γού..., φώναζε
ή φωτιά με τῆ μεγάλη φλόγα.
Ἡ γιαγιά ἔγνεθε, και ἄρχισε
νά λέη τὸ παραμύθι:

κόκκινη κλωστή δεμένη,
στὴν ἀνέμη τυλιμένη....

Ηη

Τὰ παιδιά
φτιάνουν χιονάνθρωπο.

Ὅχτῶ παιδιά παίζουν στὸ
σπίτι τοῦ Ρήγα. Κάτι
φτιάνουν. Πηγαίνουν
κι ἔρχονται. Βγαίνουν

φτ χτ

βδ γδ

καὶ μπαίνουν. Οὔτε στιγμή δὲν
κάθονται.

Τὰ βλέπετε στὴ μέση τῆς αὐλῆς;
Πόσο χιόνι μάζεψαν! Φτιάχνουν
πρῶτα πρῶτα ἓνα κορμί.

“Ὑστερα φτιάχνουν ἓνα κεφάλι
καὶ χέρια καὶ πόδια.

Τοῦ βάζουν στὸ στόμα ἓνα
τσιμπούκι, γιὰ νὰ καπνίζει.

“Ὑστερα τοῦ δίνουν στὸ χέρι
κι ἓνα μακρὸ ραβδί.

«Θὰ ξυλίζει τ' ἄταχτα παιδιὰ»

βγ

Υυ

λέει ἡ Βαγγελίτσα.

“Ἐτσι γδυτός θὰ κρυώνει» λέει
ἡ Ρήνα· καὶ στή στιγμὴ τοῦ
ρίχνει στή ράχη ἓνα πανωφόρι.

Τώρα πιά δὲν κρυώνει ὁ
χιονάνθρωπος. Ὁ Βελῆς ὅμως
δὲν τὸν ἀφήνει ἤσυχο. Τὸν κοιτάζει
ἀπὸ μακριά, τὸν γαβγίζει καὶ
γυρεύει νὰ τὸν δαγκάσῃ. Ὁ
χιονάνθρωπος ὅμως δὲ φοβάται
τίποτα.

Τὸ πουλάκι.

Τίκ, τίκ! ἓνα μικρὸ πουλάκι

Αα

Δδ

Μμ

χτύπησε στο τζάμι. "Έξω έρριχνε χιόνι πολύ. Μέσα όλοι κάθονταν γύρω στο τζάκι. Μά κανέννας δέν άκουσε τὸ χτύπημα. Ὁ πατέρας τούς διάβαζε μιὰ ιστορία, κι όλοι πρόσεχαν τὰ λόγια του.

"Υστερα από λίγο ξαναχτυπᾶ τὸ πουλάκι· τίκ, τίκ! «Τσίου, τσίου» φώναξε δυνατά, σὰ νὰ ἔλεγε: «Άνοιξτε, παιδιά! Δὲ θὰ γλιτώσω. Μὲ πάγωσε τὸ χιόνι!»

Ἡ Ρήνα άκουσε τὸ χτύπημα. Ἄμέσως σηκώθηκε, καὶ πῆγε στοὺς παράθυρο. Δέν εἶδε τίποτα. «Ἴσως δέν άκουσα καλά. Δέν εἶναι τίποτα» εἶπε, καὶ κίνησε νὰ φύγη.

Μὰ ἔξαφνα ἄκουσε πάλι:
τίκ, τίκ! τοῖου, τοῖου!

Ἄνοιξε τότε ἡ Ρήνα τὸ παράθυρο.
Μὲ μιᾶς τὸ πουλάκι μπῆκε μέσα.
Πετοῦσε καὶ φώναζε: «τοῖου, τοῖου.
Τί καλὰ παιδιὰ! τί καλὸ τζάκι!»

Τὸ πουλάκι.

Τίκ, τίκ! Ἄνοιχτε μου, παιδιὰ!
Ἐγὼ δὲν ἔχω πιά φωλιά,
Τὴ σκέπασε τὸ χιόνι.
Ἐξω μαυρίλα, παγωνιά.
Καὶ στὴ ζεστή σας τὴ γωνιά
Καλὴ φωτιά φουντώνει...
Ἄνοιχτε μου, καλὰ παιδιὰ!

Ντίν, ντάν!

Ξημερώνει Χριστούγεννα!

Ντίν, ντάν! Ντίν, ντάν! χτυποῦν
οἱ καμπάνες δυνατά. "Ωρα πολλή
χτυποῦν, σὰ νὰ λένε: «Ξύπνα,
Ρήγα! Ξύπνα, Ρήνα! Σηκωθῆτε,
παιδιά! "Ωρα γιὰ τὴν ἐκκλησιά.
Ἐλᾶτε...»

Ἀκόμη δὲν ἔφεξε ἡ αὐγή.
Σκοτάδι εἶναι ἔξω καὶ οἱ
καμπάνες χτυποῦν χαρούμενα:
Ντίν, ντάν! Ντίν, ντάν!

Nv

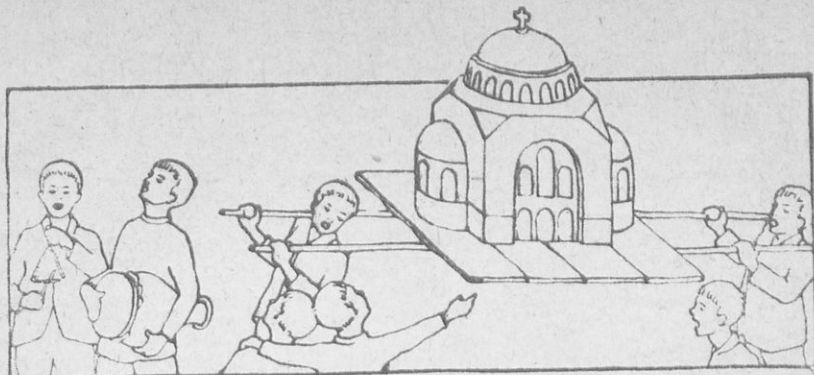
Ξξ

Ἡ μητέρα ξύπνησε τὰ παιδιά.
Τοὺς ἔδωσε νὰ βάλουν τὰ καλά
τους ροῦχα. Μὰ καὶ ἡ γιαγιά
ἔβαλε τὸ μεταξωτὸ φουστάνι
καὶ τὴ γούνα της. Σήμερα ὅλοι
φοροῦν τὰ γιορτινά τους.

«Ὡρα νὰ πᾶμε» εἶπε ἡ μητέρα.
-«Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τὸν καλό μας
τὸ Χριστό, πὺ γεννήθηκε ἀπόψε.
Ἡ Παναγία τὸν κρατεῖ στὰ γόνατά
της· καὶ ἀπὸ πάνω φέγγει ἓνα
ἀστέρι. Πᾶμε, παιδιά, νὰ ἰδοῦμε
τὸν καλό μας τὸ Χριστό...»

Σ σ

Ω ω

Τὰ κάλαντα.

Γιατί μαζεύτηκαν τόσα παιδιά
στην κάμαρα τοῦ Ρήγα; Νὰ
ὁ Γεώργιος κι ὁ Πέτρος, νὰ
ὁ Χρίστος, ὁ Μῆτσος, καὶ
ἄλλοι πολλοί. Δὲ λείπει
κανένας φίλος τοῦ Ρήγα.
Ὡς κι ὁ μικρὸς Ἡρακλῆς
εἶναι ἐκεῖ. Γιατί μαζεύτηκαν
τόσα παιδιά σὴν κάμαρα
τοῦ Ρήγα;

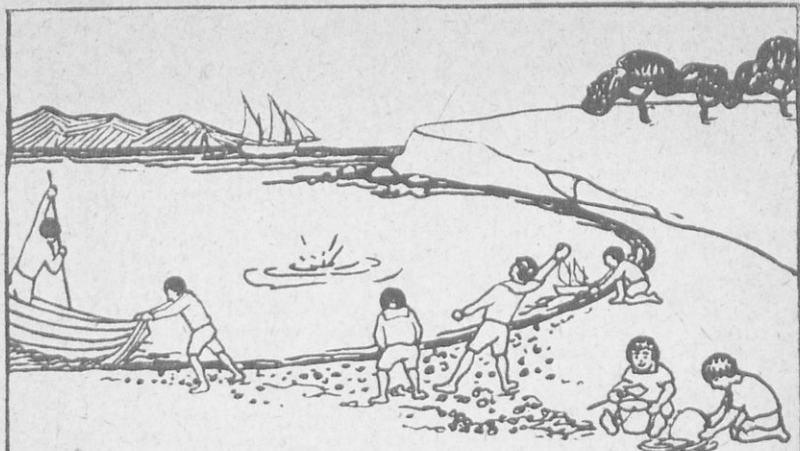
ΓΥ

Δὲν ἀκούτε πῶς χτυποῦν;
Τράπ, τρόπ! κράπ, κρόπ!
ἀκούεται κάθε στιγμή. Ἄλλοι
καρφώνουν ξυλαράκια μὲ
προκίτσες. Ἄλλοι κόβουν χαρτόνια
καὶ χρωματιστὲς κόλλες. Ὅλοι
δουλεύουν. Καὶ κάθε στιγμή
ἀκούεται: τράπ, κρόπ!

Εἶναι παραμονὴ τῆς πρωτοχρονιάς.
Φτιάχνουν τὴν Ἁγία-Σοφιά, τὴ
μεγάλῃ ἐκκλησιά. Μ' αὐτὴ θὰ
πᾶνε ἀπόψε στὰ σπίτια τους,
νὰ τραγουδήσουν τὰ κάλαντα.

Ἡ Ἁγία-Σοφία εἶναι τώρα
ἕτοιμη. Ἐναψαν μέσα στήν
ἐκκλησιά δύο φαναράκια. Κι ἡ
ἐκκλησιά φεγγοβόλησε ὅλη.
«Ἰδία ἡ Ἁγία-Σοφία!» εἶπε
ὁ κύρ Φώτης ὁ Καλομοίρης,
ὁ πατέρας τοῦ Ρήγα.

Τρεῖς τῆ σήκωσαν τήν
ἐκκλησιά στὰ χέρια, κι οἱ
ἄλλοι ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν:
«Ἀρχιμηνιά κι ἀρχιχρονιά,
κι ἀρχὴ καλός μας χρόνος...»

Μπροστά στη θάλασσα.

Πέρασε κι η 'Αποκριά. Ήρθε
η Καθαρή Δευτέρα. Σήμερα
όλοι γιορτάζουν. Άντρες και
γυναίκες, αγόρια και κορίτσια,
όλοι κατέβηκαν στο γιαλό.

ΖΖ

Ώραϊα πού είναι! Θα
μείνουν όλη τήν ήμέρα

ἔξω, μπροστὰ στὴ θάλασσα.

Πόσα παιδιὰ παίζουν στὴν
ἄκρογιαλιά! Ρίχνουν στὴ
θάλασσα βαρκοῦλες καὶ
καραβάκια μὲ ἄσπρα, κάτασπρα
πανιά. Δέτε τα, πῶς γλιστροῦν
ἀπάνω στὸ νερό!

Ξαπλωμένος ὁ Βελῆς βλέπει
τὰ παιγνίδια, καὶ περιμένει νὰ
στρωθῇ τὸ τραπέζι. «Σήμερα θὰ
φάω μόνο τρυφερὰ κόκαλα. Τὰ
σκληρὰ θὰ τ'ἀφήσω γιὰ τὴ
Χιόνα, τὴν ψιψίνα». Ἔτσι λέει
ὁ Βελῆς, καὶ περιμένει.

Ἦρθε τὸ μεσημέρι. Νά, τώρα
ὄλοι τρῶνε. Μὰ ὁ Βελῆς δὲ
βρίσκει κόκαλο κανένα. Ζητᾶ
ἐδῶ, ζητᾶ ἐκεῖ, πουθενὰ κόκαλο!

Ἴσως βρῶ πάρα πέρα. Ἄς εἶναι
καὶ σκληρό. Δὲν πειράζει».

Ἔτσι συλλογίζεται ὁ Βελῆς,
καὶ πάει σ' ἄλλα τραπέζια.

Ζήτησε παντοῦ, μὰ πουθενὰ
δὲ βρῆκε κόκαλο κανένα.

Ὁ Βελῆς θύμωσε τότε. Γύρισε
στὸ σπίτι νηστικός κι ἄρχισε
νὰ γκρινιάζῃ μὲ τὴν ψιψίνα.

Ἡ μυγδαλιά.

Ἡ νυφούλα ἡ μυγδαλιά
Ἔβαλε τὰ νυφικά της
Καὶ μιὰ γέρικη ἔλια
Καμαρώνει τὰ προικιά της.

«Μυγδαλιά μου, μυγδαλιά,
Ἄκου με καὶ μέ, νὰ ζήσης:
Γιατί βιάστηκες ν' ἀνθήσης;
Δὲ φοβᾶσαι τὸ χιονιά;

Ἄκου ἐμένα, πούχω χρόνια».
Μὰ ἡ καλή μας μυγδαλιά
Ἔστολίστηκε διπλά,
Μὲ λουλούδια καὶ μὲ χιόνια.

Ὁ Ρήγας καπετάνιος.

Μιὰ βαρκούλα ἦταν δεμένη
στὴν ἀκρογιαλιά.

«Νὰ ἡ βάρκα τοῦ

σμ

σδ

γερο-Κοσμᾶ! Τὴν παίρνομε νὰ
πᾶμε ταξίδι;» λέει ὁ Ρήγας.

-«Θὰ μᾶς δῆ, καὶ θὰ χαλάση
τὸν κόσμο ἀπὸ τίς φωνές»
εἶπαν τ' ἄλλα παιδιὰ.

-«Δὲ μαλώνει ὁ γερο-Κοσμᾶς»
λέει ὁ Ρήγας.

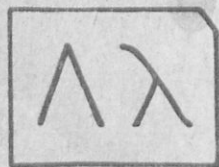
σγ

σβ

Λίγα παιδιὰ πῆγαν μαζί με τὸ
Ρῆγα. Ζύγωσαν τὴ βάρκα καὶ
πήδησαν μέσα. Λύνουν τὸ
σκοινὶ καὶ τραβοῦν μακριά.

Ὡραῖα πού πηγαίνει ἡ βαρκούλα
με τὸ κάτασπρο πανί! «Καλὸ
ταξίδι! Χαιρετίσματα στοὺς
δικούς μας!» τοὺς φωνάζουν
ἀπὸ τὴν ἀκρογιαλιά.

Ξαφνικὰ φύσηξε δυνατὸς ἀέρας.
Ὕστερα ἄστραψε ὁ συννεφιασμένος
οὐρανὸς καὶ μπουμπούνισε.
Τί μπόρα ἦταν ἐκείνη! Πρώτη
φορὰ εἶδαν νὰ πέφτη τόσο νερό.
Ἡ θάλασσα θύμωνε καὶ

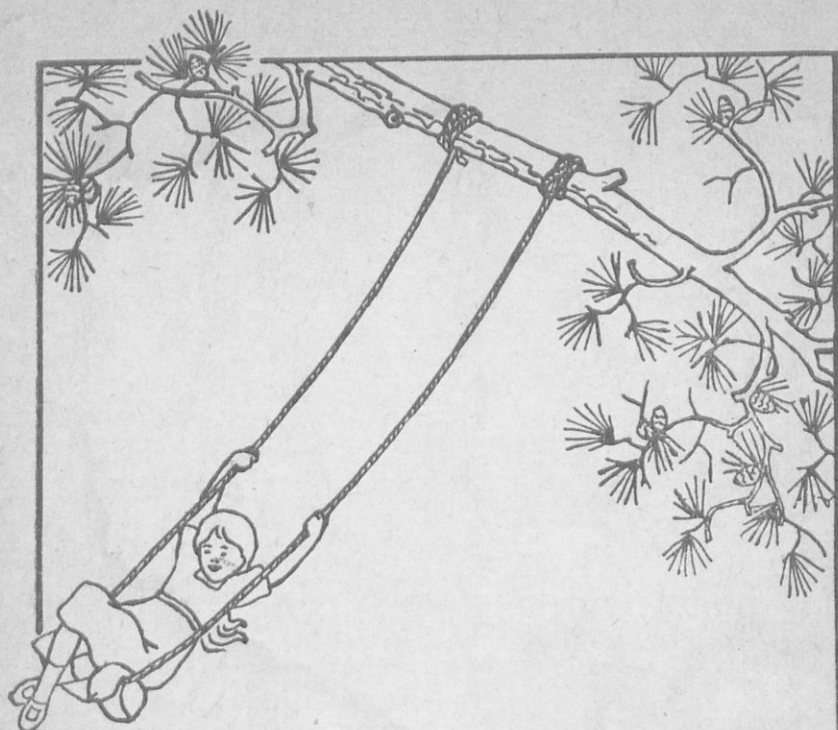
φούσκωνε· ἡ βάρκα πήγαινε ἐδῶ
καὶ κεῖ.

Ζαλισμένος ὁ Ρήγας δὲν ξέρει
τί νὰ κάμη.

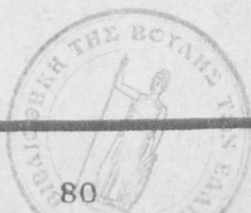
Μὰ νά, τοὺς βλέπει ὁ Σγουρός,
ὁ ψαράς. Πηδᾶ σὲ μιὰ βάρκα,
καὶ πηγαίνει κοντὰ τους.

Σὲ λίγο τοὺς βγάζει στὴν
ἄκρογιαλιά. "Ὅλοι τοὺς εἶναι
καταμουσκεμένοι.

"Ἐ, καπετάνιε!" λέει ὁ Σγουρός
στὸ Ρήγα. « Δὲ φτάνει μονάχα
ἡ βάρκα· χρειάζεται καὶ
καραβοκύρης! »

Δῶσε μου μιά, νὰ πάω ψηλά!
Δέσε τὴν κούνια μου καλά!
Γιὰ ἰδὲς πετάω. Δῶσε μου μιά!
Γερά βαστάω τὰ σκοινιά.
Δῶσε μου μιά, νὰ πάω ψηλά!

Ο Δ Η Γ Ι Ε Σ

Τὸ ἀναγνωστικὸ αὐτὸ τῆς Α' τοῦ Δημοτικῆς παρουσιάζει τὴ ζωὴ τριῶν παιδιῶν μιᾶς μικροαστικῆς οἰκογένειας μέσα σ' ἓνα χρόνο. Στὸ α' μέρος ἀρχίζομε ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ προχωροῦμε ὡς τὴν ἀνοιξή· στὸ β' μέρος θὰ ἔχωμε τὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν τὴν ἀνοιξή καὶ τὸ καλοκαίρι. Ἀπὸ τὴ ζωὴ τους δίνομε μόνο σκηνές χαρακτηριστικές. Τὴ μετάβασι ἀπὸ τὴ μιὰ σκηνὴ στὴν ἄλλη θὰ τὴν κάνη ὁ δάσκαλος ἔτσι ὥστε τὰ παιδιὰ νὰ ἔχουν ἐμπρὸς τους τὴν ἐνότητα τοῦ συνόλου καὶ τὴν εἰκόνα τῶν διαφόρων ἐποχῶν (π. χ. στὴ σελ. 36-37: Ἦσθε τὸ φθινόπωρο καὶ τὰ γελιδόνια φεύγουν. Μαζὶ μὲ τὰ χελιδόνια ἔφυγε καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ κ. Καλομοίρη ἀπὸ τὴν ἐξοχή. Στὸ δρόμο ποὺ γύριζαν στὴν πόλιν εἶδαν ἓνα γεωργὸ νὰ ὀργώνη τὸ χωράφι του κτλ.). Γι' αὐτὸ ὅμως εἶναι ἀπαραίτητο πρὶν ἀρχίσῃ ἡ διδασκαλία νὰ διαβάσῃ ὁ δάσκαλος ὁλόκληρο τὸ ἀλφαβητάριο.

Τὰ 32 πρῶτα μαθήματα (σ. 1-37) μᾶς ὀδηγοῦν στὴν ἐξοχή, ὅπου εἶ μὴ καλύβη μένει ἡ οἰκογένεια τοῦ κ. Καλομοίρη, δηλαδὴ ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα, ἡ γιαγιά, ὁ Ρήγας—9 χρονῶν ἀγόρι—ἡ Ρήνα καὶ ἡ μικρὴ ἢ Βίσω. Ἀπὸ τὴ σελ. 38 ὡς τὸ τέλος εἴμαστε πιά στὴν πόλιν. Στὴν ἀρχὴ (σ. 1-11) τὸ βιβλίον μιλεῖ μὲ εἰκόνας· γι' αὐτὸ ἐστὶ πρῶτα μαθήματα ὁ δάσκαλος θ' ἀρχίζῃ ἀπὸ τὴν εἰκόνα· θὰ ὀδηγῇ τὰ παιδιὰ νὰ τὴν παρατηροῦν προσεχτικῶς, νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴν εἰκόνα μόνο τους τὸ κείμενο, καὶ ἔπειτα θὰ προχωρῇ εἰς τὴ διδασκαλίαν τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς γραφῆς. Ἀπὸ τὸ μάθημα ὅμως 12 καὶ παρακάτω οἱ εἰκόνας ἔχουν δευτερεύουσα σημασίαν, γιὰ τὸ κείμενον ἀποτελεῖ ὁλόκληρον πού τὴν καταλαβαίνει τὸ παιδί καὶ χωρὶς καμιά εἰκόνα.

Ἐπειδὴ στὴν ἀρχὴ ἀπὸ τὴ συντομία τοῦ κειμένου μπορεῖ ἴσως νὰ παρανοηθῇ ἡ ἱστορία, δίνομε συντομώτατα τὸ σκελετὸ τῆς ἀπάνω σ' αὐτὸν μπορεῖ ὁ δάσκαλος νὰ συμπληρῶνῃ τὸ μῦθον ἀνάλογα μὲ τὶς τοπικὰς συνθήκας τοῦ σχολείου του.

(Σελ. 1-5:.) Πηγαίνουν ὅλοι ἀπὸ τὸ βράδυ ἐκδρομὴ σ' ἓνα λόφον, ὅπου ὑπάρχει ἐξωκλήσι. Πολὺ πρῶτ' ὁ Ρήγας καὶ ἡ Ρήνα ἀνεβαίνουν στὴν κορυφὴν τοῦ λόφου καὶ βλέπουν τὸν ἥλιον ν' ἀνατέλλῃ. Γυρίζοντας πίσω τρέχουν καὶ τραγουδοῦν τὸ ἀκόλουθον τραγουδάκι:

<p>1. Μιὰ μικρὴ πεταλούδα
χορεύει τραλά
λά, λά, λά,
λά, λά.</p>	<p>3. Τὸ παιδάκι τὴ βλέπει
καὶ τὴν κυνηγᾷ,
λά, λά, λά,
λά, λά.</p>	<p>5. — Δὲν μπορεῖς νὰ μὲ πιάσῃς
γιατί ἔχω φτερά,
λά, λά, λά,
λά, λά.</p>
<p>2. Πότε τραχεῖ δὴν κάτω
καὶ πότε ψηλά
λά, λά, λά,
λά, λά.</p>	<p>4. Ὡώρα δὲ θὰ σὲ πιάσω!
τῆς λέει· τί χαρά!
λά, λά, λά,
λά, λά.</p>	<p>6. Ἡ μικρὴ πεταλούδα
χορεύει τραλά,
λά, λά, λά,
λά, λά.</p>

Ἀπὸ τὸ τραγουδάκι αὐτὸ, πού πρέπει νὰ τὸ μαθῶν τὰ παιδιὰ νὰ τὸ τραγουδοῦν, ἐστὶ κείμενον ἔχομε μόνο τὴν ἐπιφάνειαν — Ὁ Ρήγας καὶ ἡ Ρήνα γυρίζουν στὸ μέρος ποὺ ἔμεναν καὶ οἱ ἄλλοι. Μιὰ γυροσκοπία τοῦ τῆν εἶχε εἰσέλθει ὁ κ. Καλομοίρης,

«πληναι» εκεί κοντά και αρμεγεί την αυτίκα της ή Βάσω τη βλέπει πρώτη, τρέ/ει εκεί και φωνάζει και τής Ρήνας: «γάλα!»—Τα δύο παιδιά παίζουν πέρα σ' ένα Ισιωμα. 'Η μητέρα γυρίζει το Ρήγα για να πιη κι αυτός γάλα, μα δέν τόν βρίσκει. 'Εξαφνα άκούει τήν καμπάνα να χτυπά. Γυρίζει, τόν βλέπει και τόν φωνάζει: «έ, έλα.. —'Η μητέρα συγυρίζει το καλάθι και ο Ρήγας καθεται κοντά της. 'Η Βάσω πήγε για να πιη κι άλλο γάλα, μα είδε το άκυλο τους το Βελή να τόν πίνη. Τότε θύμωσε και φωνάζοντας σήκωσε ένα λιθάρι για να τόν χτυπήση. 'Ο Ρήγας τήν άκουσε και τής φώναζε δυνατά: «μη! μη!»

(Σελ. 6-11.) 'Η οικογένεια του x. Καλομοίση γύρισε πάλι στο καλύβι που έμενε. Μιά μέρα ή Ρήνα με το Ρήγα πήγαν περίπατο. 'Ο Ρήγας είδε μια πεταλούδα και τήν κυνηγοῦσε. 'Η Ρήνα πήγε κι αυτή να τρέξη, όταν είδε μια μηλιά φορτωμένη μήλα. 'Ανέβηκε άπάνω, έκοψε ένα μήλο και θέλησε να τόν ρίξη του Ρήγα κτλ.—Το κλαδί έσπασε, ή Ρήνα έβγαλε μια τρομαγμένη φωνή κι έπεσε κάτω. 'Ο Ρήγας γύρισε πίσω τρέχοντας, μα ή Ρήνα δέν είχε πάθει τίποτα' γελοῦσε κι ήταν έτοιμη να σηκωθῆ. 'Ο Ρήγας είδε πως το φόρεμα τής άδερφῆς του είχε σισιτῆ. Τῆς τόν έδειξε τότε και τής εἶπε: «μήλα. ε;» κτλ. 'Η Ρήνα, όταν είδε το φόρεμά της, άπελπιστήκε, θύμωσε με το Ρήγα που τήν περιγελοῦσε, και του εἶπε με παράπονο: «γέλα, Ρήγα, γέλα».—'Η Ρήνα θρηια τώρα κοιτάζει άπελπισμένη το φόρεμά της και δέν άκούει το Ρήγα που τής λέει να γυρίσουν σπίτι. Τότε ο Ρήγας έκοψε ένα άγκυθι και καθεται σ' ένα άναποδογυρισμένο κοφίνι, και ο Ρήγας και ή Βάσω χοροπηδοῦν γύρω της και φωνάζουν: «ή Ρήνα κτλ.»—'Ο Βελῆς τραβᾷ τήν κουβέρτα, ή Ρήνα του φωνάζει: «σιγά, Βελή, . . .», αυτός όμως δέν άκούει. Τότε φώναζε στη μητέρα της και στο Ρήγα να τή γλιτώσουν. 'Ο Ρήγας τρέχει με γέλια και φωνές στο Βελή.—Μα ο Βελῆς εξακολουθεῖ τῆ δουλειά του. Τότε ο Ρήγας πήρε το σκονιάκι που έπαιζε ή Βάσω, τόν κουλούριαζε χάρω σα φίδι κτλ.

(Σελ. 12.) 'Η γιαγιά πήγε από τήν πόλη στην έξοχή κι έφερε στά εγγόνια της χιλια δυο καλούδια' τούς έφερε και ρόδια κτλ.—(Σελ. 14.) 'Ενώ τα παιδιά παίζουν βλέπουν τῆ Ρόδα τήν άγελάδα τους να πλησιάζη . . . —(Σελ. 15.) 'Η Βάσω παίρνει ένα βάζο και θέλει να τόν γεμίση νερό για να πιη ή άγελάδα κτλ. κτλ.

Το άλφαβητάριο αυτό είναι βιβλίο εφαρμογῆς ή διδασκαλία δηλαδή κάθε νέο άναγνωστικοῦ στοιχείου και ή άνάλυση και ή σύνθεση τῶν λέξεων θά γίνονται στον πίνακα, και μόνον άμα μάθουν τα παιδιά τόν νέο γράμμα ή τῆ νέα συλλαβή, θά χρησιμοποιοῦν τόν βιβλίο για τήν εφαρμογή.

'Η σειρά που ακολουθοῦν στο άλφαβητάριο τᾶ διάφορα εἶδη τῶν συλλαβῶν είναι ή άκόλουθη: α) φωνῆν μόνο του, β) σύμφωνο με φωνῆν, γ) φωνῆν με τελικό σύμφωνο (άρ-χιώ), σ-31), δ) φωνῆν μέσα σε δύο σύμφωνα (Ρή-γας, σ-32), ε) δύο άρχικά σύμφωνα με φωνῆν (θα-σκά-λα, σ. 54), ζ) φωνῆν με τρία σύμφωνα, δύο άρχικά κι ένα τελικό ('Η-ρα-κῆς, σ. 69), η) τρία άρχικά σύμφωνα και φωνῆν (ά-σπερα) και φωνῆν με τέσσερα σύμφωνα, τρία άρχικά κι ένα τελικό (γλί-στροπν), σ. 72) Το νε (νίον, σ. 67) τόν παίρνουμε για ένα φθόγγο. Στη σελ. 44 διδασκονται οι δίθηγοι αι, ει κτλ. (άηδόνι, χαϊδεῦω, λέει).

'Αναλυτικότερες οδηγίες για τῆ διδασκαλία δημοσιεύονται στην έκδοση τήν ειδική για τόν διδακτικό προσωπικό («Άλφαβητάριο για τόν δάσκαλον»). 'Εκεί δίνουμε «αι τῆ μουσική τῆς πεταλούδας (βλέπε παραπάνω).

Έγκριτ. απόφ. αριθ. $\frac{13074}{19 \text{ Απρ. } 1919}$ άδεια κυκλοφ. $\frac{35268}{8 \text{ Αύγ. } 1920}$

ΕΚΔΟΣΙΣ 2

ΤΙΜΗ ΔΡ. 1,20

0020561071

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

